

Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs vzw
Guimardstraat 1
1040 BRUSSEL

VSKO-model voor dubbele boekhouding in het katholiek onderwijs

HOOFDSTUK I – TOEPASSINGSGEBIED

Artikel 1

Onderhavig model legt alle verplichtingen vast bedoeld in Art. X.5. § 1 van Hoofdstuk X, Afdeling III van Onderwijsdecreet XV.

Artikel 2

Onder schoolbestuur wordt verstaan de vzw schoolbestuur of de vzw inrichtende macht die één of meer instellingen van katholiek basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs of internaten beheert.

Artikel 3

Onderhavig model is bedoeld voor schoolbesturen die voldoen aan ten minste twee van de drie criteria vermeld in Art. 17 § 3 van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

Schoolbesturen die niet aan de in het vorige lid genoemde criteria voldoen, kunnen beslissen op vrijwillige basis onderhavig model na te leven.

HOOFDSTUK II – BOEKHOUDING EN JAARREKENING

Artikel 4

Het boekjaar vangt aan op 1 januari en eindigt op 31 december van elk kalenderjaar.

Artikel 5

De dubbele boekhouding omvat, rekening houdend met de aard en de omvang van de instellingen, alle verrichtingen, bezittingen en schulden, rechten en verplichtingen van welke aard ook, betreffende de door de subsidiërende overheid verstrekte toelagen en de eigen middelen van elk schoolbestuur.

Artikel 6

Elke boekhouding wordt door middel van een stelsel van boeken en rekeningen gevoerd met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden.

Alle verrichtingen worden zonder uitstel, getrouw, volledig en naar tijdsorde ingeschreven in een opgesplitst dagboek of in een hulpdagboek, al dan niet gesplitst in bijzondere hulpdagboeken. Ze worden methodisch ingeschreven in of overgebracht naar de rekeningen waarop ze betrekking hebben.

Voor gezamenlijke mutaties die in de loop van de periode in het ongesplitste hulpdagboek of in de bijzondere hulpdagboeken zijn geregistreerd, wordt ten minste eens per kwartaal een centralisatie uitgevoerd.

De in het vorige lid bedoelde recapitulatie omvat, hetzij het totaal van de boekingen in de gezamenlijke hulpdagboeken, uitgesplitst volgens de betrokken hoofdrekeningen die in het rekeningstelsel van het schoolbestuur voorkomen, hetzij het totaal van de boekingen in elk van de hulpdagboeken, wanneer een boekhouding wordt gevoerd waarbij de aantekening tegelijk in de hulpdagboeken en op de betrokken rekeningen geschiedt.

De rekeningen worden ondergebracht in een voor het schoolbestuur passend rekeningstelsel, rekening houdend met de aard en de omvang van de activiteiten en in overeenstemming met de minimumindeling van het rekeningstelsel, zoals weergegeven in Bijlage 5.

Het schoolbestuur kan de rekeningen van de minimumindeling van het rekeningstelsel die voor het schoolbestuur niet dienstig zijn, weglaten.

Artikel 7

Elke boeking geschiedt aan de hand van een gedagtekend verantwoordingsstuk, waarnaar zij moet verwijzen.

Voor verrichtingen van verkoop en dienstverlening in het klein kan de boeking geschieden door middel van een dagelijkse, gezamenlijke inschrijving.

De verantwoordingsstukken worden methodisch opgeborgen en tien jaar bewaard, in origineel of in afschrift. Stukken die niet strekken tot bewijs tegenover derden, worden drie jaar bewaard.

Artikel 8

§ 1 De boeken worden naar tijdsorde bijgehouden, zonder enig wit vak of enige weglating. In geval van correctie moet het oorspronkelijk geschrevene leesbaar blijven.

§ 2 Het schoolbestuur moet zijn boeken bewaren gedurende tien jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar dat op de afsluiting volgt.

Artikel 9

Elk schoolbestuur verricht omzichtig en te goeder trouw, op het einde van elk boekjaar, de nodige opnemingen, verificaties, onderzoeken en waarderungen om de inventarisatie op te maken van alle bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van welke aard ook, die betrekking hebben op de activiteiten, alsook van het eigen vermogen. Deze inventaris wordt ingericht overeenkomstig het rekeningstelsel van het schoolbestuur.

Nadat de rekeningen in overeenstemming zijn gebracht met de gegevens van de inventaris, worden ze op het einde van ieder boekjaar samengevat en beschreven in een staat, zijnde de jaarrekening.

De jaarrekening en de inventarisstukken waarop zij steunt, worden overgenomen in een inventarisboek. De stukken die wegens hun omvang bezwaarlijk kunnen worden overgenomen, worden in dat boek samengevat en erbij gevoegd.

HOOFDSTUK III – VORM EN INHOUD VAN DE JAARREKENING

Artikel 10

De jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van onderhavig model. Ze omvat de balans, de resultatenrekening en de toelichting. Deze documenten vormen één geheel.

De posten van de jaarrekening worden in euro, zonder decimalen, uitgedrukt.

Artikel 11

De jaarrekening moet een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van het schoolbestuur.

Zij moet duidelijk worden opgesteld en stelselmatig weergeven: enerzijds, de aard en het bedrag, op de dag waarop het boekjaar wordt afgesloten, van de bezittingen en rechten, van de schulden en verplichtingen evenals van het eigen vermogen, en anderzijds, voor het op die dag afgesloten boekjaar, de aard en het bedrag van de kosten en de opbrengsten.

Wanneer de toepassing van de bepalingen van onderhavig model niet volstaat om hieraan te voldoen, moeten aanvullende inlichtingen worden verstrekt in de toelichting.

Artikel 12

Compensatie tussen tegoeden en schulden, tussen rechten en verplichtingen en tussen kosten en opbrengsten is verboden, behalve in de gevallen waarin onderhavig model voorziet.

Artikel 13

De balans wordt opgesteld na toewijzing van het saldo van de resultatenrekening en van het overgedragen resultaat.

Artikel 14

§ 1 Het rekeningenstelsel moet zodanig worden opgevat of aangepast dat de balans en de resultatenrekening zonder toevoeging of weglating voortvloeien uit de balans van de desbetreffende rekeningen, nadat deze in overeenstemming zijn gebracht met de inventaris.

§ 2 In de toelichting worden per soort vermeld de rechten en verplichtingen die niet in de balans voorkomen en die het vermogen, de financiële positie of het resultaat van het schoolbestuur aanmerkelijk kunnen beïnvloeden.

Belangrijke rechten en verplichtingen, die niet kunnen worden becijferd, worden op passende wijze vermeld in de toelichting.

HOOFDSTUK IV – WAARDERINGSREGELS

AFDELING I – ALGEMENE PRINCIPES

Artikel 15

§ 1 Elk schoolbestuur bepaalt de regels die, met nakoming van de bepalingen van dit hoofdstuk, doch rekening houdend met zijn eigen kenmerken, gelden voor de waardering van de inventaris en, onder

meer, voor de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten evenals voor de herwaarderingen.

Deze regels worden bepaald door het bestuursorgaan van het schoolbestuur en vastgelegd in het inventarisboek. Ze worden samengevat in de toelichting. Deze samenvatting moet voldoende nauwkeurig zijn zodat inzicht wordt verkregen in de toegepaste waarderingsmethoden.

Onverminderd de toepassing van § 2 wordt er bij de vaststelling en toepassing van de waarderingsregels van uitgegaan dat het schoolbestuur zijn activiteiten zal voortzetten.

§ 2 Indien één van de instellingen die beheerd worden door het schoolbestuur, besluit haar activiteiten of een belangrijk deel ervan stop te zetten of indien, in tegenstelling met het bepaalde in § 1, er niet meer kan van worden uitgegaan dat het schoolbestuur zijn activiteiten zal voortzetten, worden de waarderingsregels dienovereenkomstig aangepast en geldt in het bijzonder het volgende:

a) voor de vaste en de vlottende activa moet zo nodig tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen worden overgegaan om de boekwaarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde;

b) een voorziening moet worden gevormd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden.

Artikel 16

Indien in uitzonderingsgevallen blijkt dat de toepassing van een in dit hoofdstuk bedoelde waarderingsregel niet leidt tot een getrouw beeld, moet daarvan afgeweken worden teneinde hieraan te voldoen.

Dergelijke afwijking wordt in de toelichting vermeld en verantwoord. De geraamde invloed ervan op het vermogen, de financiële positie en het resultaat wordt vermeld in de toelichting bij de jaarrekening over het boekjaar waarin de afwijkende waarderingsregel voor het eerst wordt toegepast.

Artikel 17

De waarderingsregels bedoeld in Artikel 15 § 1 moeten van het ene boekjaar op het andere identiek blijven en stelselmatig worden toegepast.

Ze worden evenwel gewijzigd wanneer, onder meer uit hoofde van belangrijke veranderingen in de activiteiten van het schoolbestuur, in de structuur van het vermogen of in de economische dan wel technologische omstandigheden, de vroeger gevolgde waarderingsregels niet langer beantwoorden aan het getrouw beeld.

Het tweede lid van Artikel 16 is van toepassing op deze wijzigingen.

Artikel 18

Elk bestanddeel van de balans wordt afzonderlijk gewaardeerd.

Artikel 19

De waarderingsregels moeten voldoen aan de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw.

Artikel 20

§ 1 Er moet rekening worden gehouden met alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren, zelfs indien deze risico's, verliezen of ontwaardingen slechts gekend zijn tussen de balansdatum en het ogenblik waarop de jaarrekening door het bestuursorgaan van het schoolbestuur wordt opgesteld. In de gevallen waarin, bij gebreke aan objectieve beoordelingscriteria, de waardering van de

voorzienbare risico's, de mogelijke verliezen en de ontwaardingen onvermijdelijk aleatoir is, wordt hiervoor geen voorziening aangelegd, maar wordt van het risico louter melding gemaakt in de toelichting.

§ 2 Er moet rekening worden gehouden met de kosten en de opbrengsten die betrekking hebben op het boekjaar of op voorgaande boekjaren, ongeacht de dag waarop deze kosten en opbrengsten worden betaald of geïnd, behalve indien de effectieve inning van deze opbrengsten onzeker is. Ten laste van het boekjaar moeten onder meer worden geboekt: de bezoldigingen, uitkeringen en andere sociale voordelen die in de loop van een volgend boekjaar zullen worden betaald voor diensten die tijdens het boekjaar of tijdens vorige boekjaren zijn verricht. Wanneer de opbrengsten of de kosten in belangrijke mate worden beïnvloed door opbrengsten of kosten die aan een ander boekjaar moeten worden toegekend, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting.

AFDELING II – AANSCHAFFINGSWAARDE: BEGINSELEN EN UITZONDERINGEN

Artikel 21

Behoudens andersluidende bepalingen wordt elk actiefbestanddeel gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde en voor dat bedrag in de balans opgenomen, onder aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen. Onder aanschaffingswaarde wordt verstaan: hetzij de aanschaffingsprijs, hetzij de vervaardigingsprijs, hetzij de inbrengwaarde, zoals deze hierna worden bepaald.

Artikel 22

De aanschaffingsprijs omvat, naast de aankoopprijs, de bijkomende kosten zoals niet-terugbetaalbare belastingen en vervoerkosten.

Artikel 23

De vervaardigingsprijs omvat naast de aanschaffingskosten van de grondstoffen, de verbruiksgoederen en de hulpstoffen, de productiekosten die rechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toerekenbaar zijn evenals het evenredig deel van de productiekosten die slechts onrechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toerekenbaar zijn, voor zover deze kosten op de normale productieperiode betrekking hebben. Het staat het schoolbestuur echter vrij deze onrechtstreekse productiekosten niet geheel of gedeeltelijk in de vervaardigingsprijs op te nemen; in geval van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, wordt dit in de toelichting vermeld.

In de aanschaffingswaarde van immateriële en materiële vaste activa mag de rente op vreemd vermogen dat wordt gebruikt voor hun financiering worden opgenomen, doch slechts voor zover zij betrekking heeft op de periode welke de bedrijfsklaarheid van deze vaste activa voorafgaat. Desgevallend wordt hiervan melding gemaakt in de waarderingsregels bij de toelichting.

Artikel 24

De inbrengwaarde stemt overeen met de bedongen waarde van de inbreng.

In geval van bestemming voor of inbreng in een schoolbestuur moet onder inbrengwaarde worden verstaan de waarde van de goederen bij de inbreng of de bestemming. De inbrengwaarde mag niet hoger zijn dan de prijs die op het ogenblik van de inbreng of de bestemming voor de aankoop van de betrokken goederen op de markt zou moeten worden betaald.

In de waarderingsregels dient omstandig te worden toegelicht hoe de inbrengwaarde werd vastgesteld.

Artikel 25

§ 1 De gebruiksrechten betreffende materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van leasing of soortgelijke rechten, worden onder de activa opgenomen voor het gedeelte van de

volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

De overeenkomstige verplichtingen aan de passiefzijde worden ieder jaar gewaardeerd ten belope van het gedeelte der in de volgende boekjaren te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

§ 2 In afwijking van de bepalingen van § 1 worden de gebruiksrechten betreffende materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van erfpacht of opstalrecht, onder de activa opgenomen, ongeacht er al dan niet een integrale wedersamenstelling is van de kapitaalwaarde. De som van de nog te verrichten contractueel vastgelegde stortingen wordt onder de schulden opgenomen.

§ 3 Wat de goederen betreft die worden verkregen tegen betaling van een lijfrente:

1° wordt onder aanschaffingswaarde verstaan het kapitaal dat op het ogenblik van de aanschaffing nodig is om de rente te betalen, in voorkomend geval verhoogd met het bedrag dat bij de aanschaffing werd betaald en met de kosten;

2° wordt een voorziening gevormd ten belope van het bedrag van het hiervoor genoemde kapitaal; deze voorziening wordt jaarlijks aangepast.

Artikel 26

In afwijking van andersluidende bepalingen mogen het klein materieel en de voorraden, die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balanstotaal, op het actief worden opgenomen voor een vast bedrag indien de hoeveelheid, de waarde en de samenstelling ervan niet aanmerkelijk veranderen van het ene boekjaar tot het andere. In dit geval wordt de prijs voor de hernieuwing van deze bestanddelen opgenomen onder de werkingskosten.

AFDELING III – AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Artikel 27

Onder afschrijvingen verstaat men de bedragen ten laste van de resultatenrekening genomen, met betrekking tot de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, teneinde het bedrag van de eventueel geherwaardeerde aanschaffingskosten van deze vaste activa te spreiden over hun waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur.

Onder waardeverminderingen verstaat men correcties, andere dan die vermeld in het vorige lid, op de aanschaffingswaarde van de actiefbestanddelen, om rekening te houden met al dan niet als definitief aan te merken ontwaardingen bij het afsluiten van het boekjaar.

De gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen worden afgetrokken van de actiefposten waarop ze betrekking hebben.

Artikel 28

§ 1 De afschrijvingen en de waardeverminderingen moeten voldoen aan de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw.

§ 2 De afschrijvingen en de waardeverminderingen zijn specifiek voor de actiefbestanddelen waarop ze betrekking hebben. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken mogen echter globale afschrijvingen of waardeverminderingen geacteerd worden.

§ 3 De afschrijvingen en de waardeverminderingen moeten stelselmatig worden gevormd volgens door het bestuursorgaan vastgelegde methoden. Ze mogen niet afhangen van het resultaat van het boekjaar.

§ 4 De geboekte waardeverminderingen mogen niet worden gehandhaafd in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling, conform de eisen waarvan sprake in § 1.

AFDELING IV – VOORZIENINGEN

Artikel 29

De voorzieningen voor risico's en kosten beogen naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken, die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat. Voorzieningen mogen niet worden gebruikt voor waardecorrecties op activa.

Artikel 30

§ 1 De voorzieningen voor risico's en kosten moeten voldoen aan de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw.

§ 2 De voorzieningen voor risico's en kosten worden geïndividualiseerd naar gelang van de risico's en kosten met dezelfde aard die ze moeten dekken.

§ 3 De voorzieningen voor risico's en kosten moeten stelselmatig worden gevormd volgens de door het bestuursorgaan vastgelegde methoden. Ze mogen niet afhangen van het resultaat van het boekjaar.

§ 4 De geboekte voorzieningen voor risico's en kosten mogen niet worden gehandhaafd in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling, conform de eisen waarvan sprake in § 1.

AFDELING V – HERWAARDERINGSMEERWAARDEN

Artikel 31

§ 1 Materiële vaste activa kunnen geherwaardeerd worden wanneer blijkt dat de marktwaarde op een duurzame wijze hoger zou liggen dan de boekwaarde. Deze correctie wordt geboekt tegenover de rubriek herwaarderingsmeerwaarden op de passiefzijde van de balans.

Deze herwaarderingsmeerwaarden worden afgeschreven over de resterende levensduur van het actiefbestanddeel. Bij een latere waardevermindering mag de herwaarderingsmeerwaarde worden afgeboekt tot beloop van het nog niet afgeschreven gedeelte van de meerwaarde.

§ 2 De herwaarderingsmeerwaarden zijn specifiek voor de actiefbestanddelen waarop ze betrekking hebben. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken mogen echter globale herwaarderingsmeerwaarden geactiveerd worden.

AFDELING VI – BIJZONDERE REGELS

ONDERAFDELING I – IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

Artikel 32

§ 1 Voor materiële en immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt overgegaan tot passende afschrijvingen volgens een overeenkomstig Artikel 15 opgesteld plan.

§ 2 De normaal gangbare lineaire percentages zijn de volgende:

• Software	20 – 33 %
• Gebouwen	3 %
• Overige zakelijke rechten op onroerende goederen	3 %
• Onroerende goederen door bestemming	5 %
• Inrichting van de gebouwen	3 %
• Machines, installaties	10 – 20 %
• Voorlopige paviljoenen en containerlokalen	10 %
• Meubilair en materieel	10 %
• Rollend materieel	20 %
• Informatica-materieel en -meubilair	20 – 33 %

Indien afgeweken wordt van deze percentages om rekening te houden met een andere waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur, wordt dit verantwoord in de toelichting.

§ 3 De afschrijvingen voor de inrichting van gehuurde gebouwen of voor gebouwen waarover het schoolbestuur beschikt op grond van erfpacht of opstalrecht, worden gespreid over de resterende tijdsduur van het contract, of over een kortere termijn indien de economische levensduur van het actief korter is dan de resterende looptijd van het contract.

§ 4 De afschrijvingen voor de vaste activa in leasing worden gespreid over dezelfde duur als deze die toegepast wordt voor een overeenkomstig materieel vast activum in eigendom.

Artikel 33

§ 1 Voor de immateriële en materiële vaste activa wordt overgegaan tot aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen wanneer, ingevolge hun technische ontwaarding of wegens de wijziging van economische of technologische omstandigheden, hun boekhoudkundige waarde hoger is dan hun gebruikswaarde voor het schoolbestuur.

§ 2 De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur mogen slechts worden teruggenomen, wanneer blijkt dat het daarvoren toegepaste afschrijvingsplan wegens gewijzigde economische of technologische omstandigheden, een te snelle afschrijving tot gevolg heeft gehad.

§ 3 De aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen die niet langer verantwoord blijken, moeten worden teruggenomen ten belope van het surplus ten opzichte van de overeenkomstig het eerste lid geplande afschrijvingen.

Artikel 34

Voor materiële en immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet is beperkt, wordt slechts tot waardeverminderingen overgegaan ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding.

Artikel 35

Voor de buiten gebruik gestelde of niet meer duurzaam tot de activiteit van het schoolbestuur bijdragende materiële vaste activa, wordt in voorkomend geval tot een uitzonderlijke afschrijving overgegaan om rekening te houden met de waarschijnlijke realisatiewaarde ervan.

ONDERAFDELING II – FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Artikel 36

Voor deelnemingen die in de rubriek financiële vaste activa zijn opgenomen, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rendabiliteit of de vooruitzichten van de entiteit waarin de deelnemingen worden aangehouden.

Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de financiële vaste activa zijn opgenomen, worden waardeverminderingen toegepast, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag.

ONDERAFDELING III – VORDERINGEN

Artikel 37

§ 1 Vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

§ 2 Op de vorderingen worden waardeverminderingen toegepast, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag.

ONDERAFDELING IV – VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING

Artikel 38

§ 1 De grond- en hulpstoffen, goederen en materialen worden gewaardeerd aan aanschaffingswaarde.

§ 2 Goederen in bewerking, gereed product en bestellingen in uitvoering worden gewaardeerd aan vervaardigingsprijs.

§ 3 Op voorraden en op bestellingen in uitvoering worden waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met de evolutie van hun realisatiewaarde. Voorraden waarop een gebruiksvervaldag staat, worden volledig afgewaardeerd als de vervaldag bereikt is.

ONDERAFDELING V – GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

Artikel 39

§ 1 De vastrentende effecten worden gewaardeerd op grond van hun aanschaffingswaarde.

§ 2 Op de activa behorende tot geldbeleggingen en liquide middelen worden waardeverminderingen toegepast wanneer de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde.

ONDERAFDELING VI – SCHENKINGEN EN LEGATEN IN NATURA

Artikel 40

§ 1 De goederen die aan het schoolbestuur werden geschonken of nagelaten en die het voor zijn activiteit bestemd, worden geboekt op het ogenblik van hun verkrijging. De goederen die kosteloos ter beschikking worden gesteld van het schoolbestuur worden enkel geboekt indien het schoolbestuur ze tegen betaling mag uitbaten. Ze worden gewaardeerd tegen hun marktwaarde of, bij ontstentenis, tegen hun gebruikswaarde.

§ 2 De andere goederen die aan het schoolbestuur worden geschonken of nagelaten, alsook de diensten die vrijwillig voor deze laatste worden gepresteerd, worden enkel geboekt als ze bestemd zijn om te worden gerealiseerd. Ze worden geregistreerd op het ogenblik van het opmaken van de inventaris of op het ogenblik van hun realisatie indien deze aan de inventaris voorafgaat. Ze worden gewaardeerd op hun waarschijnlijke realisatiewaarde op het ogenblik van het opmaken van de inventaris of op hun realisatiewaarde indien deze plaatsvindt vóór de inventaris.

ONDERAFDELING VII – INVESTERINGSSUBSIDIES

Artikel 41

Investeringsubsidies worden in resultaat genomen volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen op de vaste activa waarop de investeringsubsidies betrekking hebben of, in voorkomend geval, ten belope van het saldo bij realisatie of buiten gebruik stelling van de betrokken vaste activa.

ONDERAFDELING VIII – SCHULDEN

Artikel 42

De schulden worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

HOOFDSTUK V – STRUCTUUR VAN DE JAARREKENING

Artikel 43

§ 1 De balans en de resultatenrekening worden opgesteld overeenkomstig de schema's opgenomen in de Bijlagen 1 en 2.

De toelichting bevat de in de Bijlage 3 bepaalde gegevens en staten.

De posten van de balans en de resultatenrekening, alsmede de vermeldingen in de toelichting, mogen worden weggelaten wanneer zij niet dienstig zijn voor het betrokken boekjaar; wanneer voor deze posten en vermeldingen het bedrag van het voorafgaande boekjaar moet worden vermeld, dan mogen ze slechts worden weggelaten wanneer ze ook voor dat boekjaar niet dienstig zijn.

§ 2 De inhoud van de posten van balans en resultatenrekening wordt, waar nodig, nader bepaald in Bijlage 4.

Voor de toepassing van onderhavig model zijn rubrieken de posten van de balans en de resultatenrekening aangeduid met een Romeins cijfer of een hoofdletter, en onderrubrieken de posten aangeduid met een Arabisch cijfer.

Artikel 44

Bij elke rubriek en onderrubriek van de balans en van de resultatenrekening wordt het bedrag van de overeenkomstige post van het voorafgaande boekjaar vermeld.

Wanneer de bedragen van het boekjaar niet vergelijkbaar zijn met die van het voorafgaande boekjaar, mogen de bedragen van het voorafgaande boekjaar worden aangepast met het oog op hun vergelijkbaarheid; in dat geval worden deze aanpassingen, behalve indien zij onbelangrijk zijn, in de toelichting vermeld en onder verwijzing naar de betrokken rubrieken toegelicht. Worden de bedragen van het voorafgaande boekjaar niet aangepast, dan moet de toelichting de nodige gegevens bevatten om een vergelijking mogelijk te maken.

Artikel 45

Kunnen actief- en passiefbestanddelen tot meer dan één rubriek of onderrubriek van de balans behoren, of opbrengsten dan wel kosten tot meer dan één rubriek of onderrubriek van de resultatenrekening, dan worden ze ingeschreven onder die post welke het meest getrouwe beeld oplevert.

Artikel 46

Het schoolbestuur mag in de toelichting de rubrieken en onderrubrieken verder indelen.

Artikel 47

De voorstelling van de jaarrekening moet identiek zijn van het ene jaar tot het andere.

Ze wordt echter gewijzigd wanneer onder meer ten gevolge van een belangrijke wijziging in de structuur van het vermogen, van de opbrengsten of van de kosten van het schoolbestuur, ze niet meer beantwoordt aan het voorschrift van het getrouw beeld. Deze wijzigingen worden vermeld en verantwoord in de toelichting die behoort tot het boekjaar waarin ze werden ingevoerd.

HOOFDSTUK VI – BEGELEIDINGSCOMMISSIE

Artikel 48

§ 1 In de schoot van VSKO wordt een begeleidingscommissie opgericht met als taak

1° adviezen te formuleren aan de overheid en aan de schoolbesturen, met het oog op het bevorderen van de correcte en uniforme toepassing van de dubbele economische boekhouding door de schoolbesturen;

2° aanbevelingen te formuleren ten aanzien van het VSKO met het oog op de actualisering, de aanpassing of de verfijning van onderhavig model.

§ 2 De begeleidingscommissie bestaat uit medewerkers van het VSKO, medewerkers van de schoolbesturen en externe deskundigen. Voorzitter en leden van de begeleidingscommissie worden door het VSKO aangeduid.

§ 3 De begeleidingscommissie vergadert rechtsgeldig bij aanwezigheid van de helft van het aantal leden plus een. Alle beslissingen met betrekking tot de adviezen en aanbevelingen bedoeld in § 1 worden genomen bij consensus. Bij het ontbreken van een consensus wordt beslist bij eenvoudige meerderheid van aanwezige stemmen.

HOOFDSTUK VII – SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 49

§ 1 Ieder schoolbestuur stelt een beginbalans op overeenkomstig de bepalingen van onderhavig model. Deze beginbalans wordt opgemaakt volgens het schema zoals bepaald voor de balans in de Bijlage 1, en geeft de toestand weer van het vermogen van het schoolbestuur bij het begin van het boekjaar.

§ 2 Als het schoolbestuur al een boekhouding voert die ten minste overeenstemt met deze die onderhavig model vereist, stemt de beginbalans overeen met de afsluitingsbalans van het vorige boekjaar. In-

dien het schoolbestuur waarderingsregels toepast die niet overeenstemmen met onderhavig model, moet ze deze regels aanpassen.

§ 3 Als het schoolbestuur geen boekhouding voert die ten minste overeenstemt met deze die onderhavig model vereist, worden de bestanddelen van de activa, met uitzondering van de materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van erfpacht of opstalrecht, voor de opmaak van de beginbalans gewaardeerd tegen de marktwaarde of, bij ontstentenis van marktwaarde, tegen de gebruikswaarde die ze op dat ogenblik hebben.

Bij ontstentenis van betrouwbare marktwaarde of gebruikswaarde, worden de activa in de toelichting bij de jaarrekening opgenomen, aangevuld met de vermelding dat er geen betrouwbare marktwaarde of gebruikswaarde aan kan worden gekoppeld.

Artikel 50

De eerste jaarrekening met betrekking tot het boekjaar dat afsluit op 31 december 2006 dient wat de resultatenrekening en de toelichting betreft, geen vergelijkende cijfers van het vorige boekjaar te bevatten. De cijfers van de beginbalans worden beschouwd als de cijfers van de balans van het vorige boekjaar.

Artikel 51

Onderhavig model treedt in voege op 1 januari 2006.

VSKO-model voor dubbele boekhouding in het katholiek onderwijs Bijlage 1 – Het schema van de balans

Activa

Vaste activa

II Immateriële vaste activa	21
III Materiële vaste activa	22/27
A Terreinen en gebouwen	22
B Installaties, machines en uitrusting	23
C Meubilair en rollend materieel	24
D Erfpacht, leasing en soortgelijke rechten	25
E Overige materiële vaste activa	26
F Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27
IV Financiële vaste activa	28
A Deelnemingen	280
B Vorderingen	281
C Overige	288

Vlottende activa

V Vorderingen op meer dan één jaar	29
A Werkingsvorderingen	290
B Overige vorderingen	291
VI Voorraden en bestellingen in uitvoering	3
VII Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41
A Werkingsvorderingen	40
B Overige vorderingen	41
VIII Geldbeleggingen	51/53
IX Liquide middelen	54/58
X Overlopende rekeningen	490/1

<i>Totaal der activa</i>	21/58
--------------------------	-------

Passiva

<i>Eigen vermogen</i>	10/15
I Fondsen van het schoolbestuur	10
III Herwaarderingsmeerwaarden	12
IV Bestemde fondsen	13
V Overgedragen resultaat (+) (–)	14
VI Investeringsubsidies	15
<i>Voorzieningen</i>	16
VII A Voorzieningen voor risico's en kosten	
1 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160
2 Grote herstellings- en onderhoudswerken	162
3 Overige risico's en kosten	163
B Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168
<i>Schulden</i>	17/49
VIII Schulden op meer dan één jaar	17
A Financiële schulden	170/4
1 Achtergestelde leningen	170
2 Erfpacht, leasing en soortgelijke schulden	172
3 Kredietinstellingen	173
4 Overige leningen	174
B Werkingsschulden	175
D Overige schulden	178/179
1 Borgtochten ontvangen in contanten	178
2 Overige schulden rentedragend	1790
3 Overige schulden niet-rentedragend	1791
IX Schulden op ten hoogste één jaar	42/48
A Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42
B Financiële schulden	43
1 Kredietinstellingen	430/8
2 Overige leningen	439
C Werkingsschulden	44
E Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45
1 Belastingen	450/3
2 Bezoldigingen en sociale lasten	454/9

F Overige schulden	46/48
1 Ontvangen voorschotten	46
2 Borgtochten ontvangen in contanten	488
3 Overige schulden rentedragend	4890
4 Overige schulden niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891
X Overlopende rekeningen	492/3
<i>Totaal der passiva</i>	10/49

Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs vzw
Guimardstraat 1
1040 BRUSSEL

VSKO-model voor dubbele boekhouding in het katholiek onderwijs

Bijlage 2 – Het schema van de resultatenrekening

I Werkingsopbrengsten	70/74
A Leerlingenbijdragen	70
B Voorraadwijzigingen (toename +, afname –)	71
C Geproduceerde vaste activa	72
D Toelagen, subsidies en soortgelijke van overheidswege	73
E Andere werkingsopbrengsten	74
II Werkingskosten (–)	60/64
A Verbruikte goederen	60
B Diensten en diverse goederen	61
C Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62
D Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa	630
E Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en werkingsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen –)	631/4
F Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen –)	635/8
G Andere werkingskosten	64
III Werkingsoverschot/(werkingstekort)	70/64
IV Financiële opbrengsten	75
V Financiële kosten (–)	65
VI Overschot/(tekort) uit de gewone activiteiten	70/65
VII Uitzonderlijke opbrengsten	76
VIII Uitzonderlijke kosten (–)	66
IX Overschot/(tekort) van het boekjaar	70/66

Resultaatverwerking

A Te bestemmen overschot/(tekort)	
1 Te bestemmen overschot van het boekjaar	70/66
Te verwerken tekort van het boekjaar (-)	
2 Gecumuleerd overschot van het vorige boekjaar	790/690
Gecumuleerd tekort van het vorige boekjaar (-)	
B Mutaties in bestemde fondsen	
1 Onttrekking aan de bestemde fondsen	792
2 Toevoeging aan de bestemde fondsen (-)	692
C Over te dragen resultaat	
1 Over te dragen overschot (-)	693
2 Over te dragen tekort	793
D Tussenkomsst in het verlies van het boekjaar	794

II. Staat van de materiële vaste activa (posten 22 tot 27 van de activa)

	1. Terreinen en gebouwen (post 22)	2. Installaties, machines en uitrusting (post 23)	3. Meubilair en materieel (post 24)
a) Aanschaffingswaarde Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa • Overdrachten en buitengebruikstellingen (–) • Overboekingen van een post naar een andere (+) (–) 			
Per einde van het boekjaar			
b) Meerwaarden Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Geboekt • Verworven van derden (+) • Afgeboekt (–) • Overgeboekt van een post naar een andere (+) (–) 			
Per einde van het boekjaar			
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Geboekt • Teruggenomen want overtollig (–) • Verworven van derden (+) • Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (–) • Overgeboekt van een post naar een andere (+) (–) 			
Per einde van het boekjaar			
d) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar (a) + (b) – (c)			
<ul style="list-style-type: none"> • waarvan in volle eigendom • waarvan overige 			

II. Staat van de materiële vaste activa – Vervolg (posten 22 tot 27 van de activa)

	4. Erfpacht, leasing en soortgelijke rechten (post 25)	5. Overige materiële vaste activa (post 26)	6. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen (post 27)
a) Aanschaffingswaarde Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa • Overdrachten en buitengebruikstellingen (-) • Overboekingen van een post naar een andere (+) (-) 			
Per einde van het boekjaar			
b) Meerwaarden Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Geboekt • Verworven van derden (+) • Afgeboekt (-) • Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-) 			
Per einde van het boekjaar			
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar:			
<ul style="list-style-type: none"> • Geboekt • Teruggenomen want overtollig (-) • Verworven van derden (+) • Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (-) • Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-) 			
Per einde van het boekjaar			
d) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar (a) + (b) – (c)			
<ul style="list-style-type: none"> • waarvan in volle eigendom • waarvan overige 	X		X
Opsplitsing van post 25			
<ul style="list-style-type: none"> • Terreinen en gebouwen • Installaties, machines en uitrusting • Meubilair en materieel 			

III.A. Staat van de financiële vaste activa (post 28 van de activa)

1. Deelnemingen

a) Aanschaffingswaarde

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Aanschaffingen
- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

c) Waardeverminderingen

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar:

- Geboekt
- Teruggenomen want overtollig (-)
- Verworven van derden
- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen (-)
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)

Per einde van het boekjaar

d) Niet-opgevraagde bedragen

Per einde van het vorige boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar (+) (-)

Per einde van het boekjaar

Netto boekwaarde per einde van het boekjaar

(a) – (c) – (d)

In vennootschappen (post 280)

III.A. Staat van de financiële vaste activa – Vervolg (post 28 van de activa)

2. Vorderingen	Verbonden entiteiten (post 281)	Borgtochten (post 288)
Netto boekwaarde per einde van het vorige boekjaar		
Mutaties tijdens het boekjaar:		
• Toevoegingen		
• Terugbetalingen (–)		
• Geboekte waardeverminderingen (–)		
• Teruggenomen waardeverminderingen		
• Wisselkoersverschillen (+) (–)		
• Overige (+) (–)		
Netto boekwaarde per einde van het boekjaar		
Gecumuleerde waardeverminderingen op vorderingen per einde van het boekjaar		

III.B. Verbonden entiteiten

1. Lijst van de vennootschappen waarin het schoolbestuur een deelneming bezit
Naam, adres en ondernemingsnummer van de vennootschap:
2. Lijst van de andere verbonden entiteiten
Naam, adres en rechtsvorm van de verbonden entiteit:

IV. Geldbeleggingen (post 51/53 van de activa)

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Aandelen		
Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagd bedrag		
Niet-opgevraagd bedrag (–)		
Vastrentende effecten		
Waarvan uitgegeven door kredietinstellingen		
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen		
Met een resterende looptijd of opzegtermijn van:		
• hoogstens één maand		
• meer dan één maand en hoogstens een jaar		
• meer dan één jaar		

V. Overlopende rekeningen

	Boekjaar
Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	

VI. Investeringsubsidies (post 15 van de passiva en post 7360 van de resultatenrekening)

Omschrijving	Begin boekjaar (post 15)	Toename (+)	Afschrijving (–) (post7360)	Einde boekjaar (post 15)
Investeringsubsidies beleidsdomein onderwijs				
Overige investeringsubsidies				

VII. Voorzieningen voor risico's en kosten

	Boekjaar
Uitsplitsing van post 163 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
Uitsplitsing van post 168 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	

VIII. Staat van de schulden

VIII.A. Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan een jaar, naar gelang van hun resterende looptijd

	Schulden met een resterende looptijd van		
	Hoogstens één jaar (post 42)	Meer dan één jaar doch hoogstens vijf jaar (post 17)	Meer dan vijf jaar (post 17)
Financiële schulden			
1. Achtergestelde leningen			
2. Erfpacht, leasing en soortgelijke schulden			
3. Kredietinstellingen			
4. Overige leningen			
Werkingsschulden			
Overige schulden			
Totaal			

VIII.B. Gewaarborgde schulden (begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)

Schulden (of gedeelte van de schulden) gewaarborgd door	
Eigen activa	Andere Belgische overheidsinstellingen
Financiële schulden	
1. Achtergestelde leningen	
2. Erfpacht, leasing en soortgelijke schulden	
3. Kredietinstellingen	
4. Overige leningen	
Werkingsschulden	
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	
1. Belastingen	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	
Overige schulden	
TOTAAL	

VIII.C. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Boekjaar
1. Vervallen belastingschulden (post 450/3 van de passiva)
2. Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (post 454/9 van de passiva)

IX. Overlopende rekeningen

Boekjaar
Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

X. Werkingsresultaten

A Werkingsuitkeringen (post 730/9)

Uitsplitsing van de werkingsuitkeringen als volgt:

- Werkingsuitkeringen
- Bijzondere werkingsuitkeringen
- Projectmatige subsidies en overige toelagen en subsidies
- Investerings- en intrestsubsidies

B Andere werkingsopbrengsten

Uitsplitsing van de post 745 (sponsoring, giften, schenkingen en legaten) van de resultatenrekening indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

C Waardeverminderingen

1. Op voorraden en bestellingen in uitvoering

- Geboekte
- Teruggenomen (-)

2. Op werkingsvorderingen (post 633/4)

- Geboekte
- Teruggenomen (-)

D Voorzieningen voor risico's en kosten (posten 635/8)

- Toevoegingen
- Bestedingen en terugnemingen (-)

Boekjaar

XI. Uitzonderlijke resultaten

Uitsplitsing van de uitzonderlijke opbrengsten en de uitzonderlijke kosten indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Uitzonderlijke opbrengsten (post 76)

- A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa
- B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa
- C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
- D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa
- E. Andere uitzonderlijke opbrengsten

Uitzonderlijke kosten (post 66)

- A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa
- B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa
- C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
- D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa
- E. Andere uitzonderlijke kosten

Boekjaar	Vorig boekjaar

XII. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

A1. Zakelijke zekerheden die door het schoolbestuur werden gesteld of onherroepelijk beloofd op de eigen activa als waarborg voor eigen schulden en verplichtingen

Hypotheken

- Boekwaarde van de bezwaarde activa
- Bedrag van de inschrijving

Pand op andere activa

- Boekwaarde van de in pand gegeven activa

Zekerheden op de nog door het schoolbestuur te verwerven activa

- Bedrag van de betrokken activa

A2. Belangrijke verplichtingen tot aankoop/verkoop van vaste activa

- Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa
- Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa

B. Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

Boekjaar

Samenvatting van de waarderingsregels zoals voorgeschreven in Art. 15 § 1 van het VSKO-model

I. Beginsel

De waarderingsregels worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IV van het VSKO-model voor dubbele boekhouding in het katholiek onderwijs (Boekhoudkundige modellen van de gesubsidieerde scholen, Belgisch Staatsblad, 13 januari 2006, blz. 2339).

Ten behoeve van het getrouwe beeld wordt in de volgende uitzonderingsgevallen afgeweken van de in het VSKO-model voor dubbele boekhouding bepaalde waarderingsregels:

Deze afwijkingen worden als volgt verantwoord:

Deze afwijkingen beïnvloeden als volgt het vermogen, de financiële positie en het resultaat van het schoolbestuur:

De waarderingsregels werden ten opzichte van het vorige boekjaar qua verwoording of toepassing [gewijzigd] [niet gewijzigd]. Zo ja, dan heeft de wijziging betrekking op:

en heeft zij een [positieve] [negatieve] invloed op het resultaat van het boekjaar ten belope van ..... EUR.

De resultatenrekening [wordt] [wordt niet] op belangrijke wijze beïnvloed door opbrengsten en kosten die aan een vorig boekjaar moeten worden toegerekend. Zo ja, dan hebben deze betrekking op:

De cijfers van het boekjaar zijn niet vergelijkbaar met die van het vorige boekjaar en wel om de volgende reden:

[Voor de vergelijkbaarheid worden de cijfers van het vorige boekjaar op volgende punten aangepast.]
[Voor de vergelijking van de jaarrekeningen van beide boekjaren moet met volgende elementen rekening worden gehouden]:

Bij gebrek aan objectieve beoordelingscriteria is de waardering van de voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen waarvan hierna sprake, onvermijdelijk aleatoir:

Andere inlichtingen die noodzakelijk zijn opdat de jaarrekening een getrouw beeld zou geven van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van het schoolbestuur:

II. Bijzondere regels

Intercalare rente

In de aanschaffingswaarde van immateriële en materiële vaste activa [is] [is niet] de rente op vreemd vermogen dat wordt gebruikt voor hun financiering opgenomen, doch slechts voor zover zij betrekking heeft op de periode welke de bedrijfsklarheid van deze vaste activa voorafgaat.

Materiële vaste activa

In de loop van het boekjaar [werden] [werden geen] materiële vaste activa geherwaardeerd. Zo ja, dan wordt deze herwaardering als volgt verantwoord:

Afschrijvingen: Voor volgende activa worden afwijkende afschrijvingsregels toegepast:

Activa	Toegepast percentage	Verantwoording

VSKO-model voor dubbele boekhouding in het katholiek onderwijs

Bijlage 4 – Inhoud van bepaalde rubrieken

Afdeling I – Inhoud van bepaalde rubrieken van de balans

§ 1 De inhoud van bepaalde rubrieken van het actief wordt als volgt gedefinieerd:

II. Immateriële vaste activa

Hieronder worden geboekt:

- a) de concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten;
- b) de softwarelicenties;

Onder concessies, octrooien, licenties, merken en andere gelijkaardige rechten moet worden verstaan enerzijds de octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten waarvan het schoolbestuur eigenaar is, anderzijds de rechten tot exploitatie van onroerende goederen, octrooien, licenties, merken en andere gelijkaardige rechten die eigendom zijn van derden, evenals de aanschafswaarde van het recht van het schoolbestuur om van derden dienstverleningen van know-how te verkrijgen, wanneer die rechten door het schoolbestuur ten bezwarende titel werden verworven.

Onder softwarelicenties wordt de bij derden aangekochte applicatiesoftware geboekt die duurzaam voor de werking en de activiteiten van het schoolbestuur worden aangewend.

III. Materiële vaste activa

IIIA. Terreinen en gebouwen

Hieronder worden opgenomen de bebouwde en onbebouwde terreinen, de constructies daarop evenals de inrichting daarvan, waarvan het schoolbestuur eigenaar is en die duurzaam voor de werking en de activiteiten van het schoolbestuur worden aangewend.

Worden eveneens onder die rubriek opgenomen, de erfpachten en de andere zakelijke rechten die het schoolbestuur bezit op een onroerend goed dat bestemd is om duurzaam te worden gebruikt voor de werking en de activiteiten wanneer de vergoedingen integraal en eenmalig bij aanvang van het contract werden vooruitbetaald.

IIID. Erfpacht, leasing en soortgelijke rechten

^{1°} Hieronder worden de gebruiksrechten op lange termijn opgenomen betreffende onroerende materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van leasing, voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft, indien er een integrale wedersamenstelling is van de kapitaalwaarde.

Hieronder worden eveneens de gebruiksrechten opgenomen betreffende roerende materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van leasing of gelijkaardige overeenkomsten, wanneer

het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, verhoogd met het bedrag dat moet worden betaald bij de eventuele optielichting naast de rente en de kosten van de verrichting, ook de integrale wedersamenstelling dekt van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft. Het bedrag dat moet worden betaald om een koopoptie te lichten, komt evenwel enkel in aanmerking als het ten hoogste vijftien procent vertegenwoordigt van het kapitaal dat de gever in het goed heeft geïnvesteerd.

2° Hieronder worden de gebruiksrechten opgenomen betreffende materiële vaste activa waarover het schoolbestuur beschikt op grond van erfpacht of opstalrecht, voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft, ongeacht er al dan niet een integrale wedersamenstelling is van de kapitaalwaarde.

III E. Overige materiële vaste activa

In die rubriek worden de onroerende goederen opgenomen die worden aangehouden als onroerende reserve, de woongebouwen, de buiten gebruik of buiten de exploitatie gestelde materiële vaste activa, evenals de roerende en onroerende goederen die in erfpacht, opstal, huur, handelshuur of landpacht werden gegeven, behalve wanneer de uit deze contracten voortvloeiende vorderingen geboekt worden in de rubrieken V en VII.

De kosten voor inrichting van gehuurde gebouwen worden eveneens in deze rubriek vermeld, voor zover ze niet ten laste werden genomen van de resultatenrekening van het lopende boekjaar.

IV. Financiële vaste activa

Voor de toepassing van deze titel wordt met entiteit bedoeld een entiteit die al dan niet rechtspersoonlijkheid heeft en die met of zonder winst oogmerk een administratieve, onderwijskundige, commerciële, financiële of industriële activiteit uitoefent.

Voor de toepassing van deze titel wordt onder verbonden entiteit verstaan, een entiteit die verbonden is met het schoolbestuur in de zin van Artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen. Worden daarenboven, behoudens bewijs van het tegendeel, vermoed verbonden entiteiten te zijn: de entiteiten waarvan de bestuursorganen voor ten minste de meerderheid uit dezelfde personen zijn samengesteld, alsmede de entiteiten waarvan de zetel of de exploitatiezetel op hetzelfde adres gevestigd is, alsook de entiteiten waartussen duurzame en relevante, rechtstreekse of onrechtstreekse banden bestaan op het vlak van administratieve, financiële of logistieke bijstand, dan wel van bijstand inzake human resources of infrastructuur.

IV A. Deelneming in vennootschappen

Er is sprake van een deelneming in een vennootschap wanneer het schoolbestuur kapitaalrechten in die vennootschap bezit, die er toe strekken een duurzame en specifieke band met die vennootschap te scheppen en hierdoor de eigen werking en activiteiten te bevorderen. Een deelneming in een vennootschap moet onderscheiden worden van het bezit van aandelen als geldbelegging.

IV B. Vorderingen op verbonden entiteiten

In die onderrubrieken worden geboekt de vorderingen op verbonden entiteiten, ongeacht de contractuele looptijd, de oorsprong of de vorm ervan, wanneer die vorderingen tot doel hebben de activiteit van deze entiteiten duurzaam te steunen.

IV C. Borgtochten in contanten

Onder die post worden opgenomen de borgtochten in contanten gestort als doorlopende waarborg, onder meer aan openbare besturen of nutsbedrijven.

V. Vorderingen op meer dan één jaar

Onder die post worden opgenomen de vorderingen met een contractuele looptijd van meer dan één jaar. De vorderingen of het gedeelte van de vorderingen met een looptijd van meer dan één jaar, die binnen twaalf maanden vervallen, worden uit die post gelicht en, naar gelang van het geval, onder post VII.A. of VII.B. opgenomen.

Naast de vorderingen waarvoor een titel bestaat, worden eveneens onder de overeenstemmende posten van deze rubriek opgenomen, de te ontvangen opbrengsten die tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar zijn ontstaan en waarvoor nog geen rechtstitel bestaat, indien het bedrag daarvan vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat.

De pro rata van opbrengsten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

De vorderingen die voor de eigenaar of de verhuurder ontstaan uit de onder post III.D. van de activa bedoelde overeenkomsten worden onder post V. B. opgenomen.

VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering

VI.A.1. Grondstoffen

Onder die post worden opgenomen de toeleveringen van grondstoffen.

VI.A.2. Hulpstoffen

Onder die post worden opgenomen de toeleveringen van hulpstoffen.

VI.A.3. Goederen in bewerking

Deze post omvat de zelf geproduceerde goederen die nog niet volledig afgewerkt zijn. De kosten die moeten worden toegerekend aan bestellingen in uitvoering worden niet onder deze post opgenomen maar wel onder post VI.B.

VI.A.4. Gereed product

Deze post omvat de zelf geproduceerde goederen die volledig afgewerkt zijn.

VI.A.5. Goederen en materialen bestemd voor de verkoop

Die post omvat de goederen ingekocht om zonder bewerking of na een lichte bewerking te worden verkocht.

VI.A.6. Boeken en cursussen

Deze post omvat de boeken en cursussen ingekocht om zonder bewerking of na een lichte bewerking te worden verkocht.

VI.B. Bestellingen in uitvoering

Onder die post worden opgenomen:

- a) het onderhanden werk dat voor rekening van een derde op bestelling wordt uitgevoerd en waarvoor nog geen oplevering is geschied;
- b) de goederen in bewerking die voor rekening van een derde op bestelling worden gemaakt en die nog niet werden geleverd, tenzij het gaat om seriewerk;
- c) dienstprestaties die voor rekening van een derde op bestelling worden uitgevoerd en die nog niet werden geleverd, tenzij het gaat om een standaardtype van dienstprestaties.

VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar

In deze rubriek worden de vorderingen opgenomen waarvan de oorspronkelijke looptijd ten hoogste één jaar bedraagt, evenals de vorderingen of de gedeelten van vorderingen die oorspronkelijk op langer dan één jaar luidden doch die binnen twaalf maanden vervallen.

Naast de vorderingen waarvoor een titel bestaat, worden eveneens onder de overeenstemmende posten van deze rubriek opgenomen, de te ontvangen opbrengsten die tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar zijn ontstaan en waarvoor nog geen rechtstitel bestaat, indien het bedrag daarvan vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat.

De pro rata van opbrengsten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

Onder post "B. Overige vorderingen" worden onder meer de te ontvangen investeringssubsidies geboekt.

VIII. Geldbeleggingen

Onder die post worden opgenomen de vorderingen op kredietinstellingen, uit termijndeposito's, alsmede de met beleggingsdoeleinden verkregen effecten die niet het kenmerk hebben van financiële vaste activa. De aandelen in vennootschappen mogen niet onder deze post worden opgenomen, tenzij het om effecten gaat die zijn verkregen of waarop is ingeschreven met het oog op de wederafstand daarvan, of tenzij ze, krachtens een beslissing van het schoolbestuur, bestemd zijn om binnen twaalf maanden te worden gerealiseerd.

IX. Liquide middelen

De liquide middelen omvatten, behalve de kasmiddelen en de te incasseren vervallen waarden, alleen de tegoeden op zicht bij kredietinstellingen.

Wordt meer bepaald in deze post geboekt, de geldmiddelen die aan het schoolbestuur worden geschonken of nagelaten met het oog op bestemming voor welbepaalde projecten en dat nog niet kon worden aangewend op een manier die strookt met het engagement dat het schoolbestuur is aangegaan.

X. Overlopende rekeningen

Onder deze post worden opgenomen:

- a) de over te dragen kosten, dit wil zeggen de pro rata van kosten die werden gemaakt tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar maar die ten laste van een of meerdere volgende boekjaren moeten worden gebracht;
- b) de verworven opbrengsten, dit wil zeggen de pro rata van opbrengsten die slechts in de loop van een volgend boekjaar zullen worden geïnd maar die betrekking hebben op een verstreken boekjaar.

§ 2 De inhoud van bepaalde rubrieken van het passief wordt als volgt gedefinieerd:

I. Fondsen van het schoolbestuur

Onder fondsen van het schoolbestuur moet het totaal worden verstaan van, enerzijds, het beginvermogen, met name het vermogen van het schoolbestuur op de eerste dag van het eerste boekjaar waarvoor de bepalingen van onderhavig model gelden, en, anderzijds, de permanente financiering, onder meer de schenkingen en de legaten.

III. Herwaarderingsmeerwaarden

Onder herwaarderingsmeerwaarden moeten worden verstaan de in de rekeningen bijgeschreven, niet gerealiseerde meerwaarden op vaste activa overeenkomstig artikel 31.

VI. Investeringsubsidies

Deze post omvat de investeringssubsidies die werden verkregen voor investeringen in vaste activa.

Deze subsidies worden geleidelijk afgeboekt via overboeking naar post "I.D Toelagen, subsidies en soortgelijke van overheidswege" van de resultatenrekening, volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen op de vaste activa voor de verwerving waarvan ze werden verkregen of, in voorkomend geval, ten belope van het saldo, bij realisatie of buitengebruikstelling van de betrokken vaste activa.

VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten

1° Pensioenen en soortgelijke verplichtingen.

Onder die post worden opgenomen de voorzieningen die door het schoolbestuur werden gevormd om te voldoen aan de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere pensioenen en renten die zij ten opzichte van haar actuele of gewezen personeels- of directieleden heeft aangegaan.

VII.B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht

Deze post omvat de voorzieningen die worden gevormd om de terugbetalingsverplichting te dekken waartoe het schoolbestuur is gehouden indien de schenkers of de legatarissen hun terugnemingsrecht uitoefenen.

VIII. Schulden op meer dan één jaar

Onder die post worden de schulden opgenomen die een contractuele looptijd hebben van meer dan één jaar. De schulden of de gedeelten van de schulden op meer dan één jaar die binnen de twaalf maanden vervallen worden uit deze rubriek gelicht en overgebracht naar rubriek IX.A.

Worden hier onder de overeenkomstige post geboekt de te betalen kosten die in de loop van het boekjaar of van een vorig boekjaar werden gemaakt en waarvoor nog geen titel bestaat maar waarvan het bedrag vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat. De pro rata van kosten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

De verplichtingen die voortvloeien uit achtergestelde leningen, leasing of soortgelijke overeenkomsten, worden vermeld onder de daarvoor bestemde posten, ook al zijn zij aangegaan jegens kredietinstellingen of leveranciers of worden zij door een handelseffect vertegenwoordigd.

IX. Schulden op ten hoogste één jaar

Worden hier onder de overeenkomstige post geboekt de te betalen kosten die in de loop van het boekjaar of van een vorig boekjaar werden gemaakt en waarvoor nog geen titel bestaat maar waarvan het bedrag vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat. De pro rata van kosten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

De verplichtingen die voortvloeien uit achtergestelde leningen, leasing of soortgelijke overeenkomsten, worden vermeld onder de daarvoor bestemde posten, ook al zijn zij aangegaan jegens kredietinstellingen of leveranciers of worden zij door een handelseffect vertegenwoordigd.

X. Overlopende rekeningen

Onder deze post worden opgenomen:

- a) de toe te rekenen kosten, dit wil zeggen de pro rata van kosten die pas in een later boekjaar zullen worden betaald maar die betrekking hebben op een verstreken boekjaar;
- b) de over te dragen opbrengsten, dit wil zeggen de pro rata van opbrengsten die in de loop van het boekjaar of van een vorig boekjaar zijn geïnd, doch die betrekking hebben op een later boekjaar.

Afdeling II – Inhoud van bepaalde rubrieken van de resultatenrekening

De inhoud van bepaalde rubrieken van de resultatenrekening wordt als volgt gedefinieerd:

I.A. Leerlingenbijdragen

In deze subrubriek worden enkel opbrengsten geboekt die rechtstreeks gerelateerd zijn aan leerlingen of cursisten.

I.D. Toelagen, subsidies en soortgelijke van overheidswege

In deze subrubriek worden werkingstoelagen en –subsidies, andere dan voor investeringen in onroerend goed, geboekt van overheden zoals het Departement onderwijs, de gemeente, de provincie, de Europese Unie.

I.E. Andere werkingsopbrengsten

Onder deze post worden de van derden ontvangen en met onderwijsactiviteiten verbonden opbrengsten opgenomen die:

- a) noch leerlingenbijdragen, noch toelagen, subsidies en soortgelijke van overheidswege zijn;
- b) niet als een financiële of uitzonderlijke opbrengst kunnen worden aangemerkt.

Onder die post worden eveneens opgenomen de meerwaarden die werden verwezenlijk bij de realisatie van vorderingen. Meerwaarden verwezenlijkt op materiële vaste activa dienen te worden opgenomen onder de uitzonderlijke opbrengsten.

II. A. Verbruikte goederen

Na aftrek van de in de handel toegestane kortingen en van de belasting over de toegevoegde waarde, voor zover deze aftrekbaar is, worden onder deze post opgenomen de inkopen van grond- en hulpstoffen, goederen en diensten bestemd voor de verkoop, waaronder boeken en cursussen.

II. B. Diensten en diverse goederen

Na aftrek van de in de handel toegestane kortingen en van de belasting over de toegevoegde waarde, voor zover deze aftrekbaar is, worden onder die post opgenomen de kosten verbonden met de dienstverlening of de levering van goederen door derden in het kader van de werking en de activiteiten van het schoolbestuur, tenzij deze kosten onder rubrieken A of C moeten worden geboekt.

Worden eveneens onder deze post opgenomen, de vergoedingen van uitzendkrachten en ter beschikking van de vennootschap gestelde personen evenals de rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen van bestuurders, die niet worden toegekend uit hoofde van een arbeidsovereenkomst.

II.D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa

Onder die post worden opgenomen de afschrijvingen en de waardeverminderingen die werden geboekt op immateriële en materiële vaste activa tenzij deze afschrijvingen en waardeverminderingen wegens hun uitzonderlijke aard als een uitzonderlijke kost moeten worden geboekt (post VIII).

De terugnemingen van afschrijvingen of van waardeverminderingen worden niet onder deze post opgenomen maar worden geboekt onder de uitzonderlijke opbrengsten (post VII).

II.E. Waardeverminderingen op voorraden, op werkingsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen –)

Onder die post worden opgenomen de waardeverminderingen die werden geboekt op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op werkingsvorderingen bedoeld in de posten V en VII.

De terugnemingen van op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op werkingsvorderingen geboekte waardeverminderingen worden op deze post aangerekend.

II.F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen –)

Onder die post worden opgenomen:

- a) de voorzieningen gevormd voor de risico's en de verplichtingen van het schoolbestuur;
- b) de bestedingen van voorzieningen voor risico's en kosten die vroeger werden gevormd, in zoverre deze risico's en verplichtingen tot werkingskosten aanleiding hebben gegeven;
- c) de terugnemingen van voorzieningen voor risico's en kosten die tijdens een vorig boekjaar werden gevormd voor gewone risico's en verplichtingen van het schoolbestuur en die overmatig zijn gebleken.

II.G. Andere werkingskosten

Onder die post worden de aan derden betaalde of verschuldigde kosten opgenomen, die verbonden zijn met de werking en de activiteiten van het schoolbestuur en die:

- a) niet hun oorsprong vinden in een dienstverlening of een levering door derden, binnen het kader van de gewone werking en activiteiten van het schoolbestuur en
- b) niet als een financiële of uitzonderlijke kost kunnen worden aangemerkt.

In het bijzonder worden onder die post opgenomen, de belastingen die als een werkingskost moeten worden aangemerkt, zoals onder meer de belasting op voertuigen, op oppervlaktewateren, op huisvuil e.d.

Onder die post worden eveneens opgenomen de minderwaarden die werden geboekt bij de realisatie van werkingsvorderingen. Minderwaarden verwezenlijkt op materiële vaste activa dienen onder de uitzonderlijke kosten te worden opgenomen.

IV. Financiële opbrengsten

Onder die post worden opgenomen:

- a) de opbrengsten (interessen, dividenden, enz.) uit activa opgenomen onder posten V, VII, VIII, IX en X;
- b) de meerwaarden verwezenlijkt bij de realisatie van vorderingen, andere dan werkingsvorderingen, van geldbeleggingen en van liquide middelen;
- c) alle opbrengsten van financiële aard die geen verband houden met welbepaalde activa.

V. Financiële kosten

Worden onder die post opgenomen:

- a) de interesten, de commissies en de kosten verbonden aan schulden;
- b) de geactiveerde interesten worden afgetrokken van het bedrag van de onder deze post opgenomen kosten;
- c) waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II.E., met name de waardeverminderingen geboekt op vorderingen andere dan werkingsvorderingen, op geldbeleggingen en op liquide middelen. De terugnemingen van waardeverminderingen op deze vlottende activa worden eveneens onder deze post geboekt;
- d) alle andere kosten van financiële aard, in het bijzonder:
  - de minderwaarden verwezenlijkt bij de realisatie van vorderingen, andere dan werkingsvorderingen, van geldbeleggingen en van liquide middelen;
  - de commissies en financiële kosten.

VII. Uitzonderlijke opbrengsten

Onder deze post worden de opbrengsten opgenomen die geen verband houden met de gewone werking en activiteiten van het schoolbestuur.

- a) Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa.

Onder die post worden opgenomen:

- de met toepassing van artikel 33, § 2 of Artikel 33, § 3 verrichte terugnemingen van afschrijvingen die tijdens een vorig boekjaar werden geboekt;
- de terugnemingen van waardeverminderingen die tijdens een vorig boekjaar werden geboekt op immateriële en materiële vaste activa en die te hoog zijn gebleken.

- b) Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten.

Onder die post worden de terugnemingen opgenomen van voorzieningen voor risico's en kosten die tijdens een vorig boekjaar werden gevormd en die te hoog zijn gebleken, tenzij het gaat om voorzieningen die werden gevormd voor risico's en kosten die verband houden met de gewone werking en activiteiten van het schoolbestuur.

- c) Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa.

Onder die post worden de meerwaarden opgenomen die worden verwezenlijkt bij de realisering van vaste activa.

VIII. Uitzonderlijke kosten

Onder deze post worden de kosten opgenomen die geen verband houden met de gewone werking en activiteiten van het schoolbestuur.

- a) Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa. Voor zover ze van uitzonderlijke aard zijn, worden onder deze post opgenomen de afschrijvingen en waardeverminderingen bedoeld in artikel 15, § 2, a, en artikel 33, § 1.

- b) Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten.

Onder die post worden de voorzieningen opgenomen die werden gevormd voor risico's en kosten die geen verband houden met de gewone werking en activiteiten van het schoolbestuur.

- c) Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa.

Onder die post worden de minderwaarden opgenomen die worden geboekt bij de realisering van vaste activa.

Bijlage 5 - Minimum Algemeen Rekeningenstelsel

KLASSE 1: Eigen vermogen, voorzieningen en schulden op meer dan een jaar

10		Fondsen van het schoolbestuur
	100	Beginvermogen
	101	Permanente financiering
		1011 Permanente financiering ontvangen in contanten
		1012 Permanente financiering ontvangen in natura
12		Herwaarderingsmeerwaarden
	121	Herwaarderingsmeerwaarden op materiële vaste activa
13		Bestemde fondsen
14		Overgedragen resultaat
15		Investeringsubsidies
	150	Investeringsubsidies beleidsdomein onderwijs
	152	Investeringsubsidies ontvangen in natura
	158	Overige investeringsubsidies
	159	In resultaat genomen investeringsubsidies (-)
16		Voorzieningen voor risico's en kosten
	160	Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen
	162	Voorzieningen voor grote herstellings- en grote onderhoudswerken
	163	Voorzieningen voor overige risico's en kosten
	168	Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht
17		Schulden op meer dan één jaar
	170	Achtergestelde leningen
	172	Leasingschulden en soortgelijke
	173	Kredietinstellingen
	174	Overige leningen
	175	Werkingschulden
	178	Borgtochten ontvangen in contanten
	179	Overige schulden

KLASSE 2: Vaste activa en vorderingen op meer dan een jaar

21		Immateriële vaste activa (1)
	211	Concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkwaardige rechten
	218	Softwarelicenties
22		Terreinen en gebouwen (2)
	220	Terreinen
	221	Gebouwen
	222	Bebouwde terreinen
	223	Overige zakelijke rechten op onroerende goederen
23		Installaties, machines en uitrusting (2)
24		Meubilair en rollend materieel (2)
	240	Meubilair
	241	Rollend materieel
	242	Kantooruitrusting
25		Vaste activa in leasing, erfpacht, opstal of op basis van soortgelijke rechten (2)
	250	Terreinen en gebouwen
	251	Installaties, machines en uitrusting
	252	Meubilair en rollend materieel
26		Overige materiële vaste activa (2)
27		Vaste activa in aanbouw en vooruitbetalingen (2)
28		Financiële vaste activa (1)
	280	Deelneming in vennootschappen
	281	Vorderingen op verbonden entiteiten
	288	Borgtochten betaald in contanten
29		Vorderingen op meer dan één jaar
	290	Werkingsvorderingen
	2900	Werkingsvorderingen op meer dan één jaar
	2907	Dubieuze vorderingen
	2909	Geboekte waardeverminderingen (-)
	291	Overige vorderingen
	2910	Overige vorderingen op meer dan één jaar
	2917	Dubieuze vorderingen
	2919	Geboekte waardeverminderingen (-)

KLASSE 3: Voorraden en bestellingen in uitvoering

30	Grondstoffen (1)
31	Hulpstoffen (1)
32	Goederen in bewerking (1)
33	Gereed product (1)
34	Goederen en materialen bestemd voor verkoop (1)
35	Boeken en cursussen (1)
36	Vooruitbetalingen (1)
37	Bestellingen in uitvoering (1)

KLASSE 4: Vorderingen en schulden op ten hoogste een jaar

40		Werkingsvorderingen
	400	Werkingsstoelagen
	401	Overige vorderingen op Departement onderwijs
	402	Leerlingenrekeningen
	403	Overige werkingsvorderingen
	404	Te innen werkingsopbrengsten
	405	Debetsaldo op leveranciers
	406	Vooruitbetalingen
	407	Dubieuze vorderingen
	409	Geboekte waardeverminderingen op dubieuze vorderingen (-)
41		Overige vorderingen
	410	Vorderingen uit nevenactiviteiten
	411	Terug te vorderen btw
	412	Terug te vorderen belastingen
	413	Te ontvangen investeringssubsidies
	414	Te innen opbrengsten
	415	Voorschotten aan personeel
	416	Diverse vorderingen
	417	Dubieuze vorderingen
	418	Borgtochten betaald in contanten
	419	Geboekte waardeverminderingen op dubieuze vorderingen (-)
42		Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen
	420	Achtergestelde leningen
	422	Leasingschulden en soortgelijke
	423	Kredietinstellingen
	424	Overige leningen
	425	Werkingschulden
	429	Overige schulden
43		Financiële schulden
	430	Kredietinstellingen - leningen op rekening met vaste termijn
	433	Kredietinstellingen - schulden in R/C
	439	Overige leningen
44		Werkingschulden
	440	Leveranciers
	444	Te ontvangen facturen
	445	Op te maken creditnota's
45		Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten
	451	Te betalen btw
	452	Te betalen belastingen en taksen
	453	Ingehouden voorheffingen
	454	RSZ
	455	Netto bezoldigingen
	456	Vakantiegeld
	457	Eindejaarspremie
	459	Overige sociale schulden
46		Ontvangen voorschotten
48		Overige schulden
	488	Borgtochten ontvangen in contanten
	489	Diverse overige schulden
49		Overlopende rekeningen
	490	Over te dragen kosten
	491	Verkregen opbrengsten
	492	Toe te rekenen kosten
	493	Over te dragen opbrengsten
	4 930	Over te dragen werkingstoelagen
	4 931	Overige over te dragen opbrengsten
	499	Wachtrekeningen

KLASSE 5: Geldbeleggingen en liquide middelen

51		Aandelen (1)
52		Vastrentende effecten (1)
53		Termijndeposito's (1)
	530	Op meer dan één jaar
	531	Op meer dan een maand en op hoogstens één jaar
	532	Op hoogstens één maand
54		Te incasseren vervallen waarden
55		Kredietinstellingen
57		Kassen
58		Interne overboekingen

KLASSE 6: Kosten

60		Verbruikte goederen
600		Aankopen van grondstoffen
601		Aankopen van hulpstoffen
604		Aankopen van goederen en materialen bestemd voor verkoop
605		Aankopen van boeken en cursussen
608		Ontvangen kortingen, ristorno's en rabatten (-)
609		Voorraadwijzigingen
61		Diensten en diverse goederen
610		Huurlasten
	6100	Huur
	6101	Erfpacht- en opstalvergoeding
	6102	Gebruiksvergoeding
	6109	Overige
611		Onderhoud en herstelling
	6110	Terreinen
	6111	Gebouwen
	6112	Installaties, machines en uitrusting
	6113	Meubilair
	6114	Rollend materieel
	6115	Kantooruitrusting
	6119	Overige
612		Nutsvoorzieningen
	6120	Water
	6121	Elektriciteit
	6122	Gas
	6123	Stookolie
	6129	Overige
613		Administratiekosten
	6130	Communicatiekosten
	6131	Kantoorkosten
	6139	Overige administratiekosten
614		Verzekeringen
	6140	Persoonsgebonden verzekeringen
	6141	Verzekering onroerende en roerende goederen
615		Gereedschappen en materialen
	6150	Gereedschappen
	6151	Didactisch materiaal
	6152	Bibliotheek, mediatheek, open leercentrum...
	6153	Schoolbehoeften
	6159	Overige gereedschappen en materialen
616		Overige leveringen en diensten
	6160	Dienstverlenende organismen
	6161	Erelonen, honoraria en prestatievergoedingen
	6162	Nascholing
	6163	Verplaatsingen personeel
	6164	Leerlingenvervoer
	6165	Veiligheid en EHBO
	6166	Catering
	6167	Publiciteit en representatie
	6168	Feestelijkheden
	6169	Overige
617		Uitzendkrachten en ter beschikking gestelde personen
618		Bezoldigingen en extra-legale premies uitgekeerd aan bestuurders, niet in het kader van een arbeidsovereenkomst
619		Kosten van leerlingenactiviteiten

62		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen
	620	Bezoldigingen
		6202 Bedienden
		6203 Arbeiders
		6204 Andere personeelsleden
	621	Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen
	622	Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen
	623	Andere personeelskosten
		6230 Arbeidsongevallenverzekering
		6231 Arbeidsgeneeskundige dienst
		6232 Kosten woon-werkverkeer
		6233 Persoonlijke beschermingsmiddelen
		6239 Overige
	624	Pensioenen en soortgelijke verplichtingen
	625	Vakantiegelden
63		Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten
	630	Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa
		6301 Afschrijvingen op immateriële vaste activa
		6302 Afschrijvingen op materiële vaste activa
		6308 Waardeverminderingen op immateriële vaste activa
		6309 Waardeverminderingen op materiële vaste activa
	631	Waardeverminderingen op voorraden en bestellingen in uitvoering (3)
	633	Waardeverminderingen op werkingsvorderingen op meer dan één jaar (3)
	634	Waardeverminderingen op werkingsvorderingen op ten hoogste één jaar (3)
	635	Voorzieningen voor brugpensioenen en soortgelijke verplichtingen (4)
	636	Voorzieningen voor grote herstellingswerken en grote onderhoudswerken (4)
	637	Voorzieningen voor andere risico's en kosten (4)
	638	Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht (4)
64		Andere werkingskosten
	640	Werkingsbelastingen
	641	Bijdrage bouwfonds
	642	Minderwaarden op de realisatie van werkingsvorderingen
	643	Giften en schenkingen
	644	Diverse werkingskosten
65		Financiële kosten
	650	Interesten, commissies en kosten verbonden aan schulden
		6503 Geactiveerde intercalaire intresten (-)
	651	Waardeverminderingen op vlottende activa (3)
	652	Minderwaarden op de realisatie van vlottende activa
	657	Diverse financiële kosten
66		Uitzonderlijke kosten
	660	Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa
		6601 Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op IVA
		6602 Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op MVA
	661	Waardeverminderingen op FVA
	662	Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (5)
	663	Minderwaarden op de realisatie van vaste activa
	664	Andere uitzonderlijke kosten
69		Resultaatverwerking
	690	Overgedragen negatief resultaat van het vorige boekjaar
	692	Toevoeging aan bestemde fondsen
	693	Over te dragen positief resultaat

KLASSE 7: Opbrengsten

70		Leerlingenbijdragen
	700	Opbrengsten uit leerlingenactiviteiten
	701	Inschrijvingsgelden
	702	Internaatsgelden
	703	Voor- en naschoolse opvang
	704	Verkopen van goederen en materialen bestemd voor verkoop
	705	Verkopen van boeken en cursussen
	708	Toegekende kortingen, ristorno's en rabatten (-)
	709	Overige leerlingenbijdragen
71		Voorraadwijzigingen
	712	In de voorraad goederen in bewerking
	713	In de voorraad gereed product
	717	In de opdrachten in uitvoering
72		Geproduceerde vaste activa
73		Toelagen, subsidies en soortgelijke van overheidswege
	730	Werkingsuitkeringen
	731	Bijzondere werkingsmiddelen
	732	Projectmatige subsidies
	736	Investerings- en intrestsubsidies
	7360	In resultaat name van investeringssubsidies
	7361	Intrestsubsidies
	739	Overige toelagen en subsidies
74		Andere werkingsopbrengsten
	740	Verkoop van goederen en diensten voortkomend uit de onderwijsactiviteit
	741	Omzet nevenactiviteiten
	742	Meerwaarden op de realisatie van werkingsvorderingen
	743	Huuropbrengsten gebouwen, terreinen en lokalen
	745	Sponsoring, giften, schenkingen en legaten
	749	Diverse werkingsopbrengsten
75		Financiële opbrengsten
	750	Opbrengsten uit financiële vaste activa
	751	Opbrengsten uit vlottende activa
	752	Meerwaarden op de realisatie van vlottende activa
	757	Diverse financiële opbrengsten
76		Uitzonderlijke opbrengsten
	760	Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa
	7601	Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op IVA
	7602	Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op MVA
	761	Terugneming van waardeverminderingen op FVA
	762	Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
	763	Meerwaarden op de realisatie van vaste activa
	764	Andere uitzonderlijke opbrengsten
79		Resultaatverwerking
	790	Overgedragen positief resultaat van het vorige boekjaar
	792	Onttrekking aan bestemde fondsen
	793	Over te dragen negatief resultaat
	794	Tussenkost in het verlies

KLASSE 0: Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

02	Zakelijke zekerheden gesteld op de eigen activa
05	Verplichtingen tot aan- en verkoop van vaste activa
09	Diverse rechten en verplichtingen

Noten

- (1) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst:
  - 0: aanschaffingswaarde
  - 9: geboekte afschrijvingen/waardeverminderingen (-)
- (2) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst:
  - 0: aanschaffingswaarde
  - 8: geboekte meerwaarde
  - 9: geboekte afschrijvingen/waardeverminderingen (-)
- (3) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst:
  - 0: toevoeging
  - 1: terugneming (-)
- (4) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst:
  - 0: toevoeging
  - 1: besteding en terugneming (-)
- (5) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst:
  - 0: toevoeging
  - 1: besteding (-)